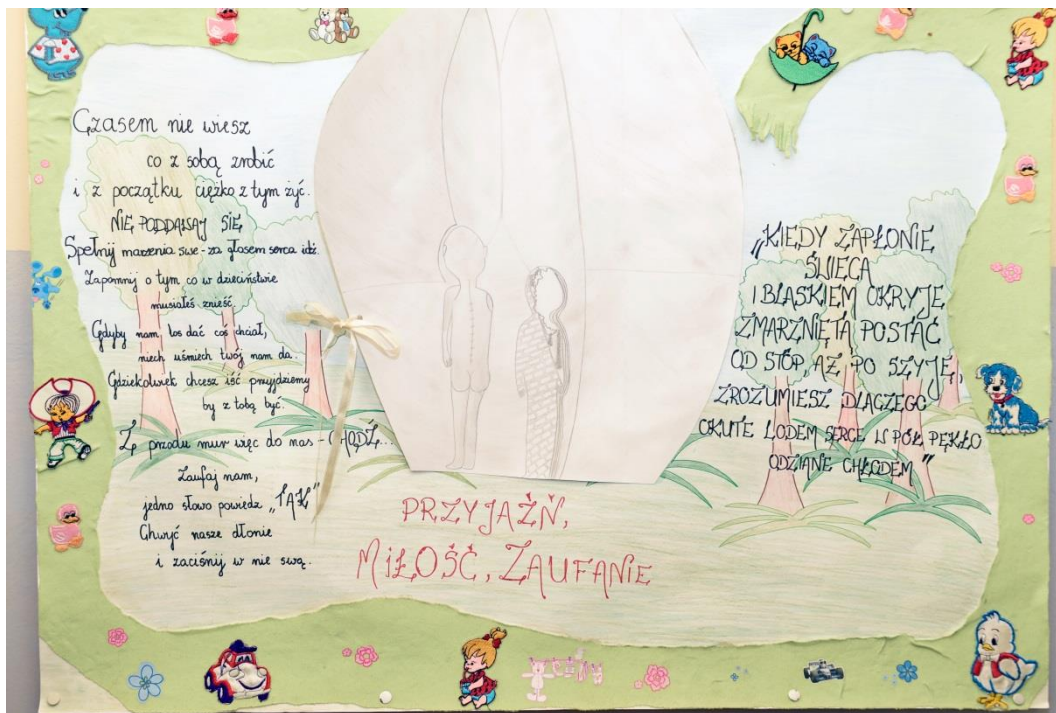

Scenariusz zajęć dla studentów 1. roku:

Sprzymierzeńcy pamięci

(Źródło – Izba Pamięci w Szkole Podstawowej nr 81 w Łodzi)

Inspiracja:

W ramach projektu „Obóz przy (?) ulicy Przemysłowej w Łodzi” przedstawicielka organizacji pozarządowej, która od lat wraz z łódzką szkołą podstawową eksperymentuje z współczesnymi formami upamiętniania dziecięcych ofiar obozu dla dzieci i młodzieży przy ulicy Przemysłowej w Łodzi, tym razem zaprosiła do współpracy wykładowczynię uniwersytecką.

Studenci 1. roku socjologii (zajęcia wprowadzające do społecznej historii lokalnej miejsca) mieli uczestniczyć w przygotowywaniu wystawy prezentującej ekspozycję rzadko odwiedzanej szkolnej Izby Pamięci. Otrzymali zadanie, by z przesłanego im katalogu 30 zdjęć z ww. ekspozycji wybrać jedno z nich i uzasadnić swój wybór (zapropionować podpis pod zdjęciem i tytuł całej wystawy składającej się ze wszystkich załączonych zdjęć).

Wpłynęło 65 indywidualnych propozycji. Po zapoznaniu się z pracami:

- wybrane komentarze zostały wysłane do wszystkich studentów, by mogli zapoznać się z pracami swoich koleżanek i kolegów,
- kilku ze studentów zostało poproszonych o przesłanie swoich komentarzy w postaci nagrań audio,
- wszyscy studenci zostali poproszeni o przesłanie nagrań audio zawierających proponowany przez nich podpis do zdjęcia i tytuł wystawy, sygnowane imieniem autora (proces komunikacji w ramach grupy miał służyć utrwaleniu nowych informacji i pogłębionej refleksji, inspirowanej poglądami rówieśników),
- poproszono studentów, by 11go grudnia, w kolejną rocznicę 1. transportu dzieci do obozu, zamieścili w Internecie zdjęcia dot. praw dzieci.

Otrzymali do upowszechnienia następującą treść:

Już wkrótce zakończymy prace nad wystawą prezentującą ekspozycję z Izby Pamięci w Szkole Podstawowej nr 81 w Łodzi im. Bohaterskich Dzieci Łodzi. Mają Państwo swój udział w jej powstaniu. Wśród zdjęć, które zwróciły Państwa uwagę, były te dot. łamania praw małych więźniów z niemieckiego nazistowskiego dziecięcego obozu przy ulicy Przemysłowej w Łodzi. Aby pomóc

dzieciom „z Przemysłowej” wydostać się z obozu niepamięci - proszę, zamieście w mediach społecznościowych 1 zdanie:

W piątek 11 grudnia mija kolejna, 78. rocznica pierwszego transportu do dziecięcego obozu przy ulicy Przemysłowej w Łodzi.

I dołączcie 2 załączone zdjęcia.

(Źródło – Izba Pamięci w Szkole Podstawowej nr 81 w Łodzi)

- wybrane fragmenty opisów autorstwa studentów złożyły się na narrację do wystawy,
- ufundowano nagrody za trzy najlepsze teksty,
- gotowa wystawa została udostępniona na stronie projektu.

Praktyka dydaktyczna wskazuje, że młodzi ludzie – łodzianie zazwyczaj nie wiedzą o istnieniu dziecięcego obozu przy ulicy Przemysłowej w Łodzi. Opisany powyżej proces, finalnie prowadzący do powstania wystawy, miał na celu zapoznanie studentów w sposób niebezpośredni z historią obozu przy ulicy Przemysłowej. Dlatego nie zaproponowano biernego przekazu wiedzy (np. wykładu), ale edukację poprzez działania praktyczne (zapoznanie się z podstawowymi informacjami na temat obozu poprzez studiowanie udostępnionych zdjęć), doświadczanie i uruchomienie emocji (wybór własnego zdjęcia, sporządzenie jego autorskiego opisu, propozycja tytułu całej wystawy – często ujawniające osobisty stosunek do studiowanego zagadnienia), aktywne współuczestnictwo w procesie upamiętniania (współtworzenie wystawy – wizytówki Izby Pamięci ze Szkoły Podstawowej nr 81 w Łodzi, a jednocześnie formy zapisu aktualnego stanu historycznego miejsca, jakim jest sama Izba).

Scenariusz:

1. Studenci otrzymują zadanie wybrania jednego zdjęcia z katalogu 30 zdjęć ze szkolnej muzealnej ekspozycji, i załączenia 1-zdaniowego uzasadnienia wyboru, które ma stanowić propozycję podpisu do zdjęcia (mają także zaproponować tytuł wystawy składającej się ze wszystkich załączonych zdjęć) - patrz załącznik nr 1 (zdjęcia), patrz załącznik nr 2 (treść polecenia dla studentów).
2. Opisy zostają zebrane i opracowane.

3. W oparciu o wybrane opisy autorstwa studentów powstaje wstępny scenariusz wystawy - patrz załącznik nr 3 (wybrane, nagrodzone teksty).
4. Kilku ze studentów/autorów wybranych opisów zostaje poproszonych o przesłanie swoich komentarzy w postaci nagrań audio, które posłużą do zbudowania narracji do wystawy - patrz załącznik nr 4 (treść polecenia dla studentów).
Ww. komentarze zostają wysłane do wszystkich studentów, by mogli zapoznać się z propozycjami swoich koleżanek/kolegów. Dzięki temu każdy z uczestników kursu (nawet spoza listy autorów wybranych opisów) ma szansę dołożyć swoją twórczą „cegielekę” do tworzonej wystawy (choćby w postaci podpisu do zdjęcia, tytułu wystawy lub własnego imienia).
5. Przesłane nagrania zostają podczyszczone oraz zmontowane w finalną wersję wystawy.
6. Gotowa wystawa zostaje opublikowana na stronie internetowej dedykowanej pamięci o obozie przy ulicy Przemysłowej - patrz załącznik nr 5 (wystawa).
7. Wystawa i proces jej powstawania zostaje omówiony podczas zajęć.

Uwaga: w procesie tworzenia wystawy można mocniej oprzeć się na studentach, na ich dość powszechnych dziś umiejętnościach z zakresu rejestracji, wyboru i montażu materiałów filmowych - można np. założyć, że wystawa będzie zbiorem autorskich wypowiedzi, refleksji, przygotowanych indywidualnie lub zespołowo przez studentów.

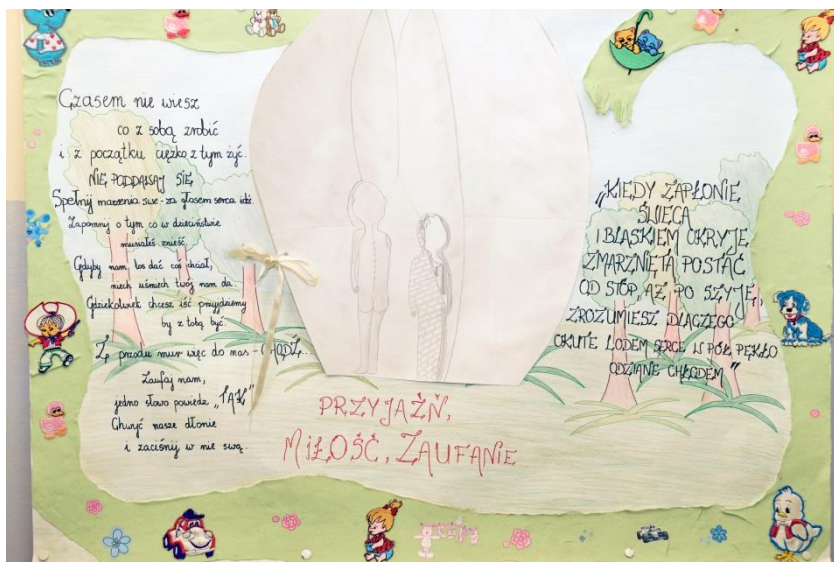
Załączniki:

1. załącznik nr 1 (zdjęcia)
2. załącznik nr 2 (treść polecenia dla studentów)

Szanowni Państwo,

z 30 przesłanych zdjęć proszę wybrać jedno, a do wskazanego numeru zdjęcia załączyć 1-zdaniowe uzasadnienie wyboru, które będzie stanowić propozycję podpisu do zdjęcia. Proszę też zaproponować tytuł wystawy składającej się ze wszystkich załączonych zdjęć.

3. załącznik nr 3 (wybrane, nagrodzone teksty)

Piotr - Wybrałem to zdjęcie, ponieważ odczuwam w nim szczególną obecność kilku pokoleń: pierwsze przeżyło tragedię, która nieodwracalnie wpłynęła na jego życie; kolejne – zadbało o upamiętnienie fatalnego życiorysu;

ostatnie natomiast - przetworzyło zachowany dorobek. Sfotografowana makietka zawiera kilka kontrastujących zagadnień: cierpienie, konieczność i chęć upamiętnienia, radość życia. Wszystko to zdarzyło się tutaj za pomocą pracy dłoni niezdolnych do posługiwania się identyczną narracją, ale wzajemnie wpisujących się w rzeczywistość.

Proponowana nazwa wystawy: Pokolenie, które dorasta w pamięci.

(Źródło – Izba Pamięci w Szkole Podstawowej nr 81 w Łodzi)

Aleksandra - Propozycja podpisu do zdjęcia: Nie chcemy, by o nas zapomniano.

Na fotografii widnieją zdjęcia ośmiu chłopców, którzy przebywali w obozie przy ulicy Przemysłowej w Łodzi. Opowiadając o tragicznych wydarzeniach, które miały tam miejsce, często mówi się o nich ogólnikowo, mając na myśli „wiele dzieci, wiele istnień”. Opowieści te są pozbawione indywidualnego charakteru, który mógłby sprawić, iż ludzie słuchający tych historii, zapamiętaliby je na dłużej, stąd tytuł „nie chcemy, by o nas zapomniano”, ponieważ każde z tych dzieci było jednostką indywidualną, miało swoje marzenia i plany, których nie mogły zrealizować. Dlatego ważne jest, aby o tym pamiętać i skłonić się do refleksji.

Karolina - Moja propozycja nazwania całej wystawy fotograficznej:

(NIE)WINNE

W różnych źródłach w Internecie można znaleźć powtarzającą się informację, iż głównym czynnikiem, który wpłynął na stworzenie obozu koncentracyjnego dla polskich dzieci, były ich drobne kradzieże, przemykanie towaru, uliczny handel. Polskie dzieci, często sieroty bez nawet i dalszej rodziny, którą zabrała wojna,

były pozostawione same sobie, błąkały się samotnie po ulicach. Uważano, że źle wpływają na niemiecką młodzież.

Obóz przy ul. Przemysłowej znajdował się na terenie łódzkiego getta dla społeczności żydowskiej, co utrudniało ucieczkę z obozu jeszcze bardziej. Można uznać, że wydostanie się z obozu koncentracyjnego było kompletnie niemożliwe. Proponowany przeze mnie tytuł do wybranego zdjęcia to „**Getto w Getcie**” -

(Źródło – Izba Pamięci w Szkole Podstawowej nr 81 w Łodzi)

4. załącznik nr 4 (treść polecenia dla studentów)

Szanowni Państwo,

gorąca prośba od twórców wystawy, która ma prezentować ekspozycję z Izby Pamięci SP 81 w Łodzi, dot. dziecięcego obozu przy ulicy Przemysłowej:

- prosimy o pomoc w skonstruowaniu narracji do wystawy, a w tym celu o utrwalenie w formie plików audio opisów dot. zdjęć i wystawy, które przygotowali Państwo w ramach zadania na zaliczenie.

Proszę je nagrać we fragmentach wskazanych w załączniku. Proszę do nagrania dołączyć zarejestrowane swoje imię. Ci z Państwa, których teksty nie zostały oznaczone w załączniku, proszeni są o przesłanie zarejestrowanego swojego imienia oraz stworzonych przez siebie tytułów zdjęć i wystawy.

Nagrania proszę zarejestrować własnym głosem, nawet zwykłym telefonem komórkowym, ale dbając o czystość tła dźwiękowego (proszę zwrócić uwagę, czy w tle nie słychać rozmów, muzyki, hałasów itd.).

5. załącznik nr 5 (wystawa)

Autorki:

Dr hab. Kaja Kaźmierska - socjolog, profesor Uniwersytetu Łódzkiego, kierownik Katedry Socjologii Kultury Uniwersytetu Łódzkiego, dyrektor Instytutu Socjologii, kierownik Centrum Badań Biograficznych i Historii Mówionej UŁ. Specjalizuje się w badaniach biograficznych, zagadnieniach tożsamości i pamięci biograficznej. Autorka wielu książek i artykułów.

Urszula Sochacka - autorka i kierownik projektu "Obóz przy (?) ulicy Przemysłowej w Łodzi"; autorka książki, filmu, wystąpień konferencyjnych, projektów edukacyjnych i artystycznych oraz autorskich projektów stypendialnych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego dot. historii obozu przy ulicy Przemysłowej w Łodzi; Prezes krakowskiego Stowarzyszenia U siebie-At home – głównego wykonawcy ww. projektów oraz właściciela archiwum społecznego dot. historii obozu.

(Źródło – Izba Pamięci w Szkole Podstawowej nr 81 w Łodzi)